

ШКОЛА У ПРИРОДИ SCHOOL IN NATURE – ШКОЛА БУДУЋНОСТИ – SCHOOL OF THE FUTURE

Милена Б. Ковачевић,
магистар наука

ОШ „Доситеј Обрадовић“
Партизанских курира бб,
34000 Крагујевац
milena Kovacevic75@gmail.com

Milena B. Kovacević,
MA

Primary School “Dositej Obradović”
Partizanskih kurira bb,
34000 Kragujevac
milena Kovacevic75@gmail.com

Користећи богату литературу, приказујући и мишљења, идеје, предлоге и решења других аутора, у овој монографији дефинише се школа у природи као специфичан облик ваншколског васпитно-образовног рада, као и њени циљеви и задаци. Посебно се истиче допринос који школа у природи може да има у еколошком васпитању и образовању у савременом тренутку релативне отуђености човека од природе, човека чији је еколошки интегритет угрожен.

Истраживачки интерес ауторке усмерен је на испитивање и утврђивање еколошко-педагошке вредности школе у природи, односно на значај школе у природи за стицање еколошких знања, као и на организационе, програмске и методичке могућности школе у природи. Истраживање еколошко-педагошке вредности школе у природи отпочето је теоријском анализом, сагледавањем и разматрањем фактора и чинилаца који детерминишу потребе за овим видом образовања и васпитања ученика. Ауторка разматра основне теоријске поставке еколошког васпитања и образовања, идеје, дилеме у вези са школом у природи и њеним вредностима са аспекта еколошког васпитања и образовања, а сагледава

и организационе, програмске и методичке могућности и вредности различитих модела школе у природи као и проблеме и могућности њене реализације.

Школа у природи представља посебан вид целодневне организације васпитно-образовне делатности школе са интернатским смештајем, који се остварује ван места становања уз проширено педагошко деловање путем активности у слободном времену. Васпитно-образовни рад, одосно план и програм прилагођавају се конкретним условима природне и локалне средине. Школа у природи омогућава да се ученици оспособљавају и навикавају да самостално стичу знања непосредним посматрањем и истраживањем појава и догађаја у природи и носе значајне могућности за јачање и унапређивање здравља деце, стицање пријатељстава, учење толеранције, одговорности, социјализације, развој еколошке свести, коришћење очигледних средстава, развијање хигијенских навика и друго. Овакве школе својим садржајима и организацијом рада представљају, у правом смислу речи, школе будућности, односно поред општих јединствених циљева и задатака основне школе, оне путем

наставе у природи дају значајан допринос еколошком васпитању и образовању.

Услед великих промена које карактеришу свет у коме живимо, чини се да школе више не одговарају потребама данашњег друштва – настава се одвија у класичним учионицама, кабинетима, а ретко у лабораторијама са мање или више дидактичког материјала и очигледних средстава, те школом остају незадовољне све заинтересоване групаације. Чини се да школа у природи може надокнадити неке од недостатака савремене школе, где се пре свега мисли на јачање виталних функција и рекреацију, стицање знања о природи у природи, утицају човека на природу и начинима да је заштитимо и друго. Организација, концепција и програмска оријентација школе у природи пружа вишеструки значај и могућности за имплементацију образовања за заштиту животне средине у редован програм. Истраживачки интерес аутора монографије је усмерен на испитивање и утврђивање еколошко-педагошке вредности школе у природи, односно на значај школе у природи за стицање еколошких знања, на организационе, програмске и методичке могућности школе у природи.

Школа у природи пружа широке могућности за успешну реализацију наставних садржаја, посебно оних који захтевају да се обраде у непосредном контакту са природом. Знања о природи најбоље се стичу у природи, што снажно утиче на дечју радозналост и формирање елементарних навика за проучавање природе. Ученици посматрају, врше

експерименте на биљкама и животињама, записују, доносе закључке, размењују мишљења, сарађују, богате своја искуства о живој и неживој природи, природним појавама, о животу и раду људи, културно-историјској прошлости крајева итд.

Резултати добијени овим истраживањем отварају низ нових питања и дилема у вези са комплетнијом организацијом школе у природи и остваривањем могућности за реализацију еколошких васпитно-образовних циљева и задатака. Реч је о проблемима који нису ни потпуни ни коначни већ представљају позив позив на заједничко промишљање и предузимање истраживачких задатака у овој области чије би истраживање пружило непроцењив допринос даљем развоју школе у природи, а посебно комплетнијем остваривању њених еко-педагошких задатака. Постојеће задатке и нове захтеве школи у природи могу се посматрати у контексту организационих, програмских и дидактичко-методичких иновација и других промена које су захватиле основну школу у целини последњих година.

Ова монографија намењена је учитељима, односно професорима разредне наставе, студентима учитељских факултета, као и другим стручњацима који се баве васпитно-образовном праксом и разматрањем проблематиком, односно онима који се баве васпитањем и образовањем, нарочито васпитањем и образовањем за заштиту животне средине.

School in nature is a special kind of a whole day, organized educational and pedagogical function of boarding type of school, which is located outside the place of residence, in natural environment, and this implies wider pedagogical influence through spare time activities. Pedagogical and educational work, respective curriculums are adapted to concrete conditions of natural and local environment. School in nature makes possible for the students to acquaint knowledge and skills independently, by direct observance and research of the natural phenomena and also offers possibilities

for strengthening and improvement of health of the children, friendship development, development of tolerance, responsibility, socialization, development of ecological consciousness, maximal usage of obvious means and resources, development of hygienic habits etc. School in nature by its contents and by its work organization presents in the very sense of the word the school of the future, respectively along with general unique goals and tasks of primary school, the schools in nature through the classes in nature contribute greatly to ecological education and pedagogy.